

СИЛНА

БЪЛГАРИЯ В СИЛНА ЕВРОПА

Продължаваме
Промяната

Икономика,

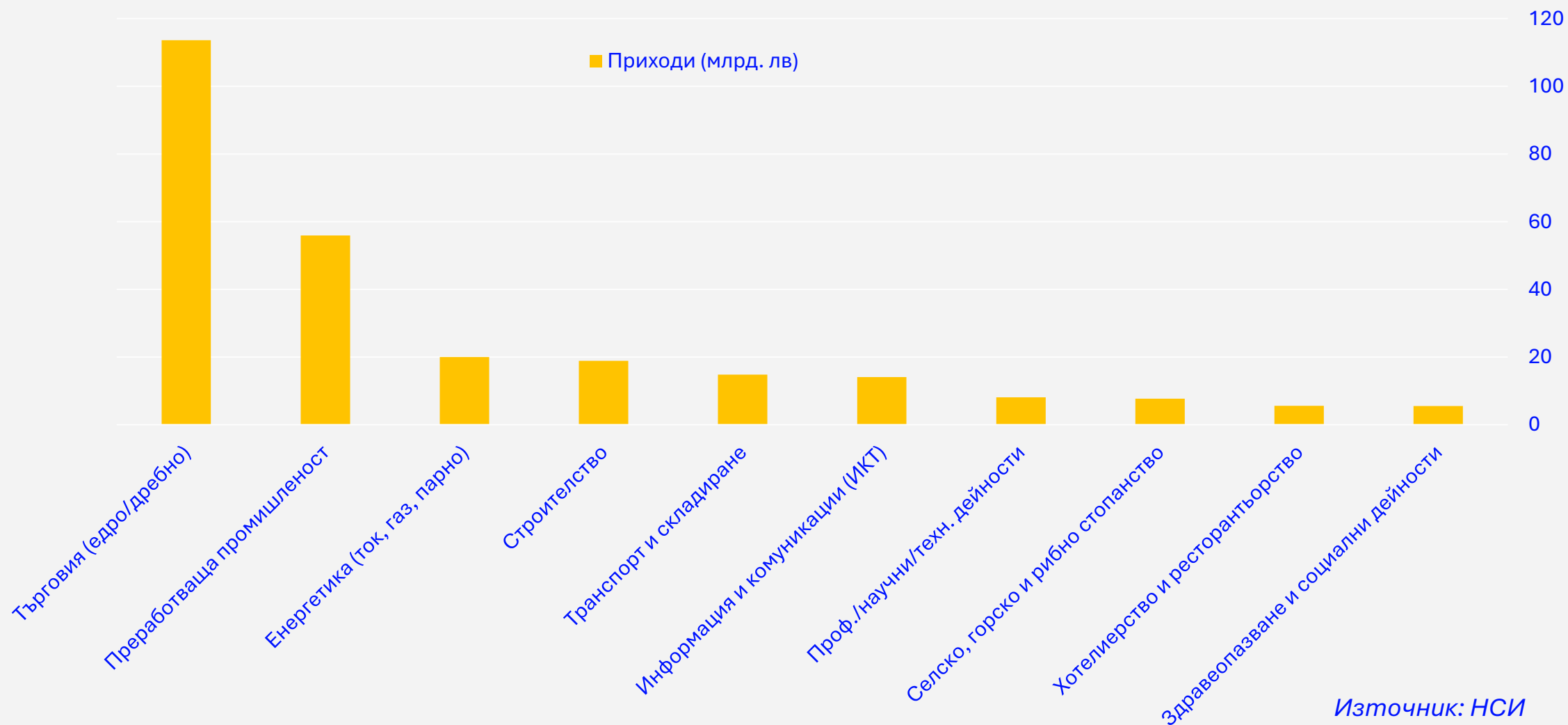
която е конкурентна в световен мащаб.

06 февруари 2026 г.

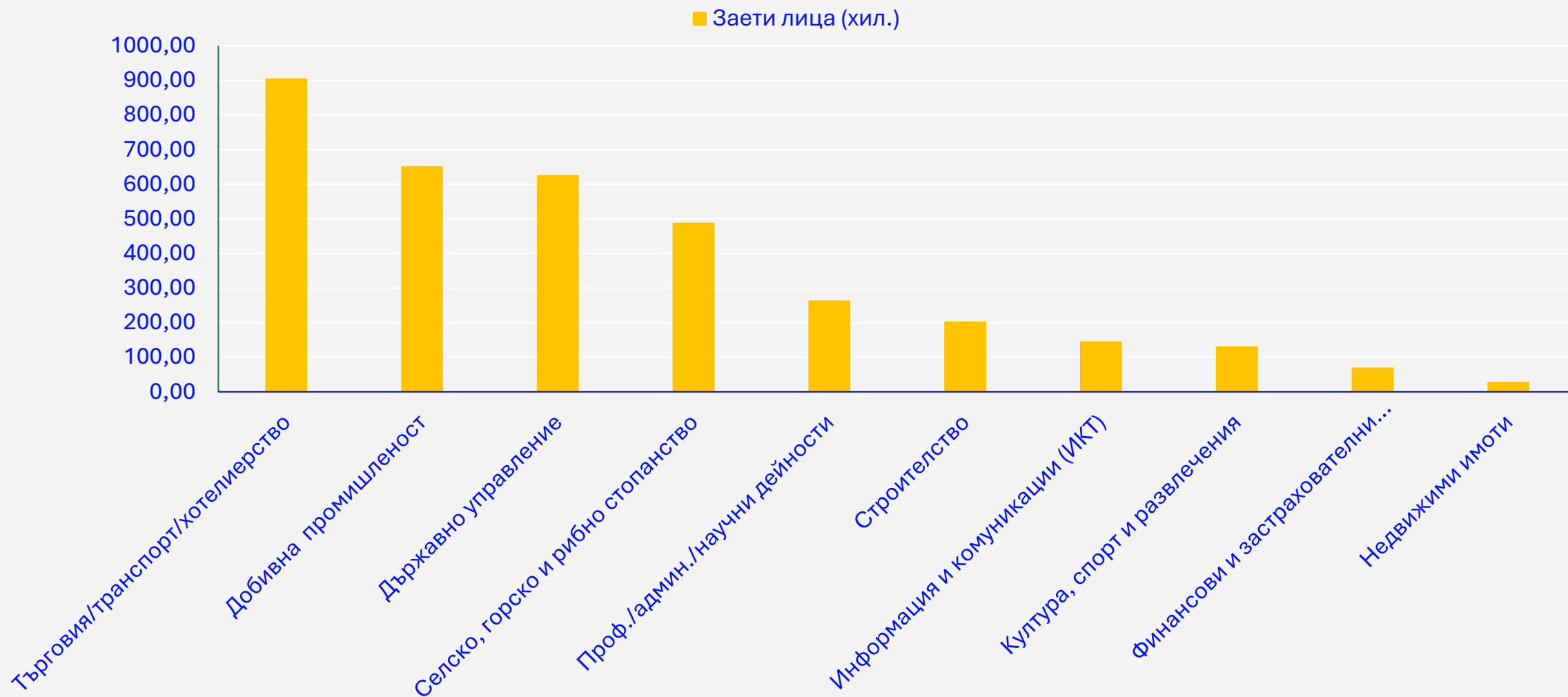
Панел 1

От ишлеме към световен бранд

Топ 10 индустрии в БГ (по приходи)

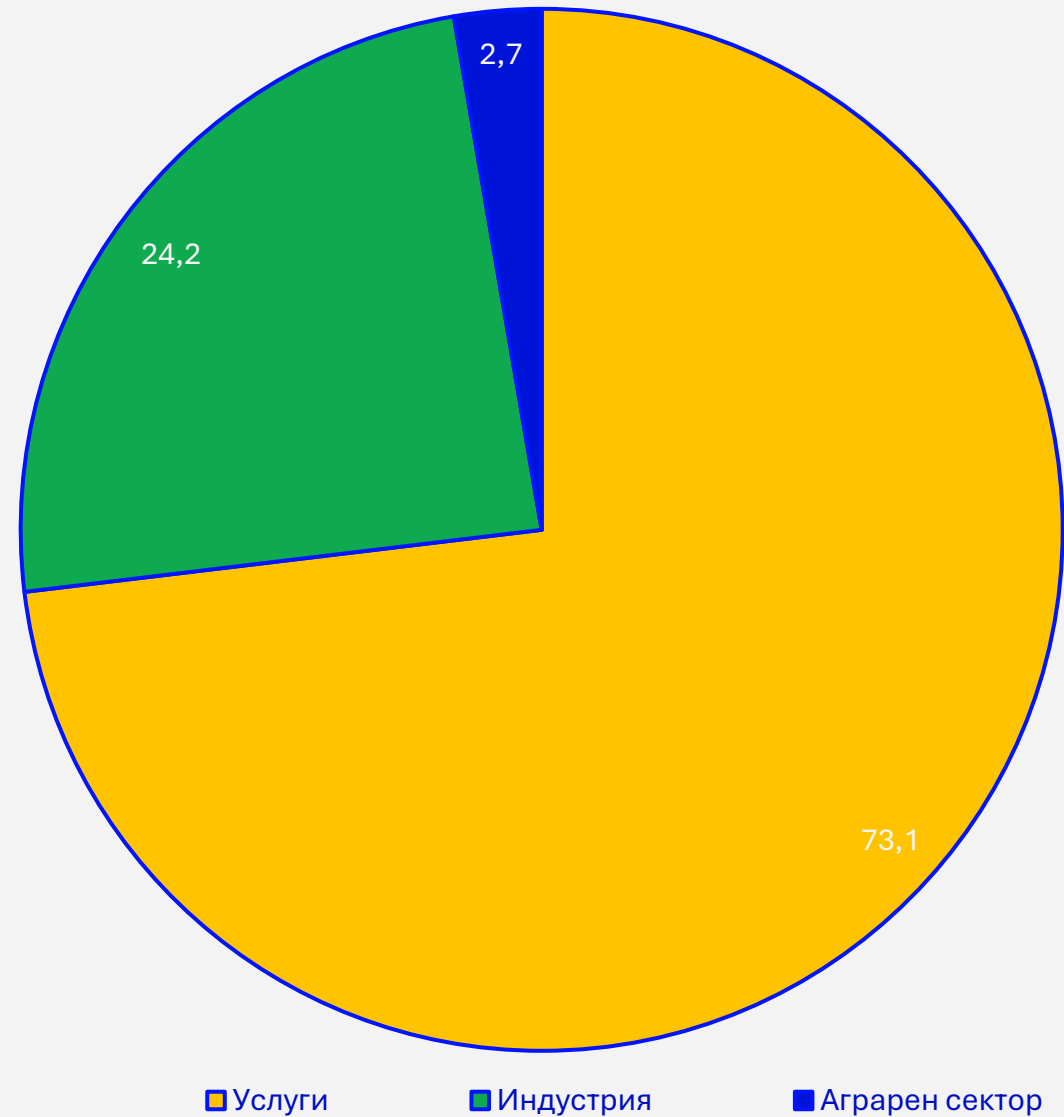
Топ 10 индустрии в БГ (по заети лица)

Източник: НСИ

БВП по сектори

- БВП 2024 (номинално): 104.767 млрд. евро.
- Брутна добавена стойност: 91 410 млн. евро (2024 г.)

Източник: НСИ

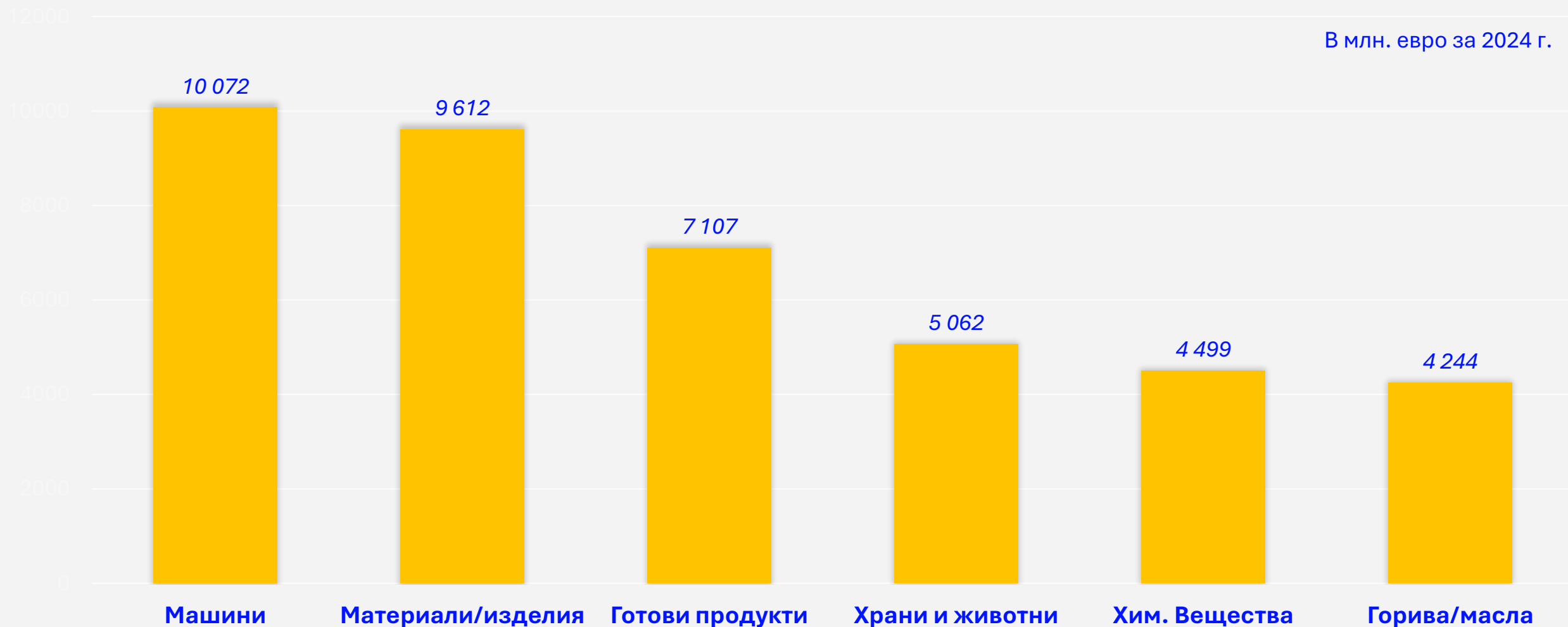
БВП по индустрии

В млн. евро за 2024 г.

Източник: НСИ

Какво изнасяме

Източник: НСИ

Продължаваме
Промяната

СИЛНА
БЪЛГАРИЯ В СИЛНА ЕВРОПА

Топ 10 на най-добри индустрии по износ

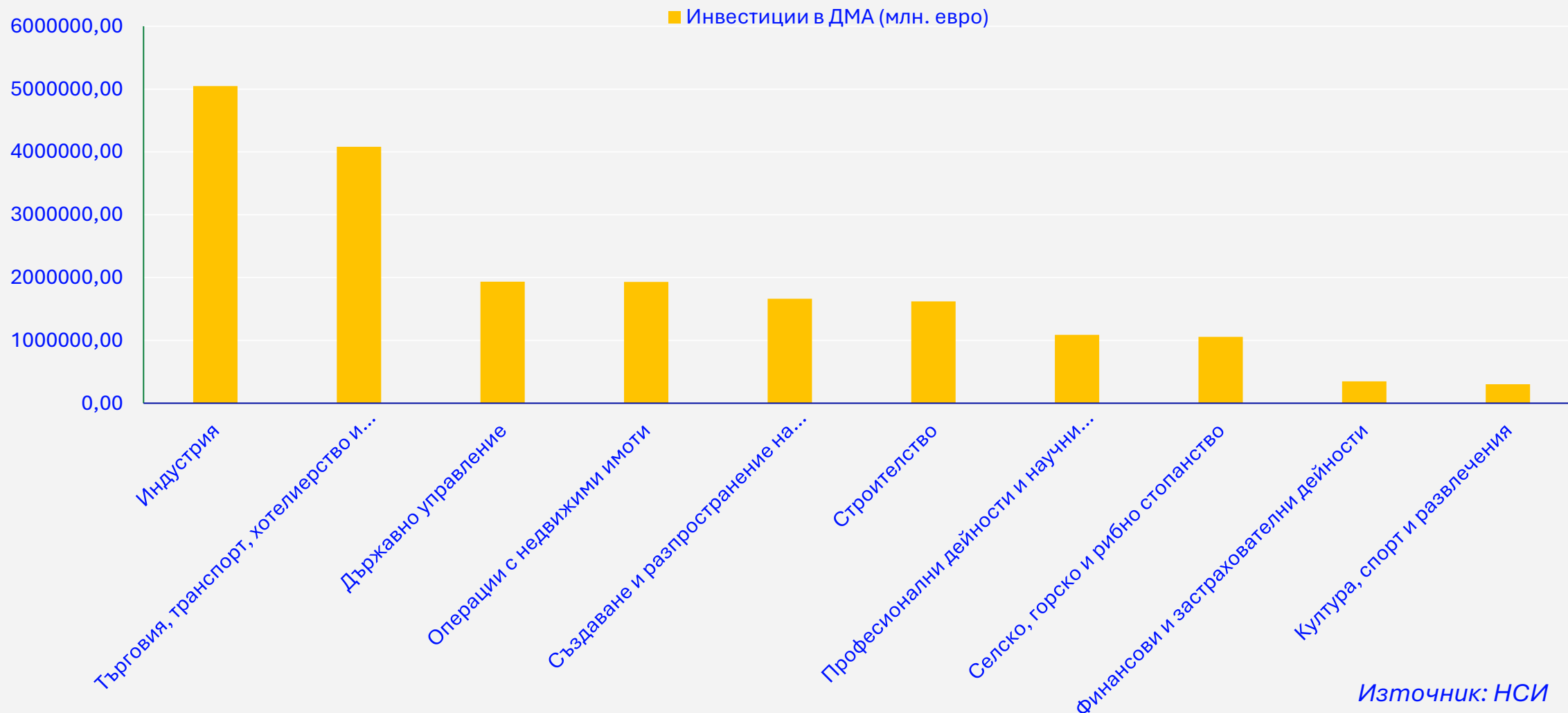
1	Отбрана: боеприпаси и оръжия	#3 износител в света
2	Мед и медни изделия	#4 износител в света
3	Растителни масла: слънчоглед	#5 износител в света
4	Зърно (основно пшеница)	около топ-10/11 световен износител
5	Нефтепреработка и горива	#38 износител в света
6	Етерични масла и парфюмерийни суровини (роза)	2–3.5 тона розово масло годишно
7	Електроника / електрооборудване (части, кабели, компоненти)	автомобилни компоненти, кабелни системи и др.
8	СТ/софтуер и IT услуги (износ на услуги)	\$4.37 млрд. (2024)
9	Фармацевтика	~\$1.2 млрд. износ (2023)
10	Нишови стоки със силни позиции (монети, консерви, др.)	Нишов лидер

Стоки или услуги

Изнасяме **повече стоки (продукти)** отколкото услуги

Показател	Стойност (млрд. евро)
Износ на стоки	44.3
Износ на услуги	14.3
Общ износ на стоки и услуги	58.6

Колко капитал (в ДМА) има всяка индустрия

Източник: НСИ

Топ 10 частни работодатели по нает персонал

№:	Компания:	Служители:
1	Kaufland България ЕООД	7410
2	Банка ДСК	5299
3	BILLA България	4943
4	Vivacom България	4531
5	Колпойнт Ню Юръп	4527
6	Обединена българска банка (ОББ)	4070
7	Lidl България ЕООД	4047
8	COT – Сигнално-охранителна техника	3999
9	UniCredit Bulbank	3812
10	DXC България	3811

Източник: АПИС Ciela

Иновации, стартъпи и растеж

Показател	България	ЕС
R&D разходи (% от БВП)	0.77%	2.24%
Иновационно представяне (EIS)	27.6% от ЕС	100%
Фирми без иновационна дейност	~50%	~31%

Стартъпи и растящи фирми

- ~2 900 високорастящи предприятия в България (2024)
- Голям дял от растежа е в търговия и ниско-R&D сектори, не в технологии
- Малък брой фирми реално скалират и дърпат добавена стойност нагоре

Източник: НСИ, Eurostat

Стартъпи и предприемачи

Държава	Прибл. брой стартъпи	Глобален ранг (екосистема)
България	559	#41
Румъния	746	#48
Гърция	413	#47
Полша	1 813	#33

България е **по-малка по обем** от Полша и Румъния, но **пред Гърция** по този показател. Вътрешно е силно концентрирана: София има **469 стартъпа**

Нови фирми– бизнес демография

- Новосъздадени предприятия в България (2024): 43 353 (10.7% от активните). ЕС средно: 10.5% (2024).
- Закриване на фирми за България е 16.5% (2024) – сред най-високите в ЕС; България е сред държавите, където “закрити > създадени”.

Източник: StartupBlink Ecosystem Index

Дискусия:

1. Кои са конкурентите предимства, върху които Българските компании трябва да стъпят?
2. Как България трябва да се позиционира в световните вериги на доставки?
3. Задава се индустриална революция - къде трябва да е България в новата верига на добавената стойност?

Панел 2

Държавата на пазара

Топ 10 публични работодатели

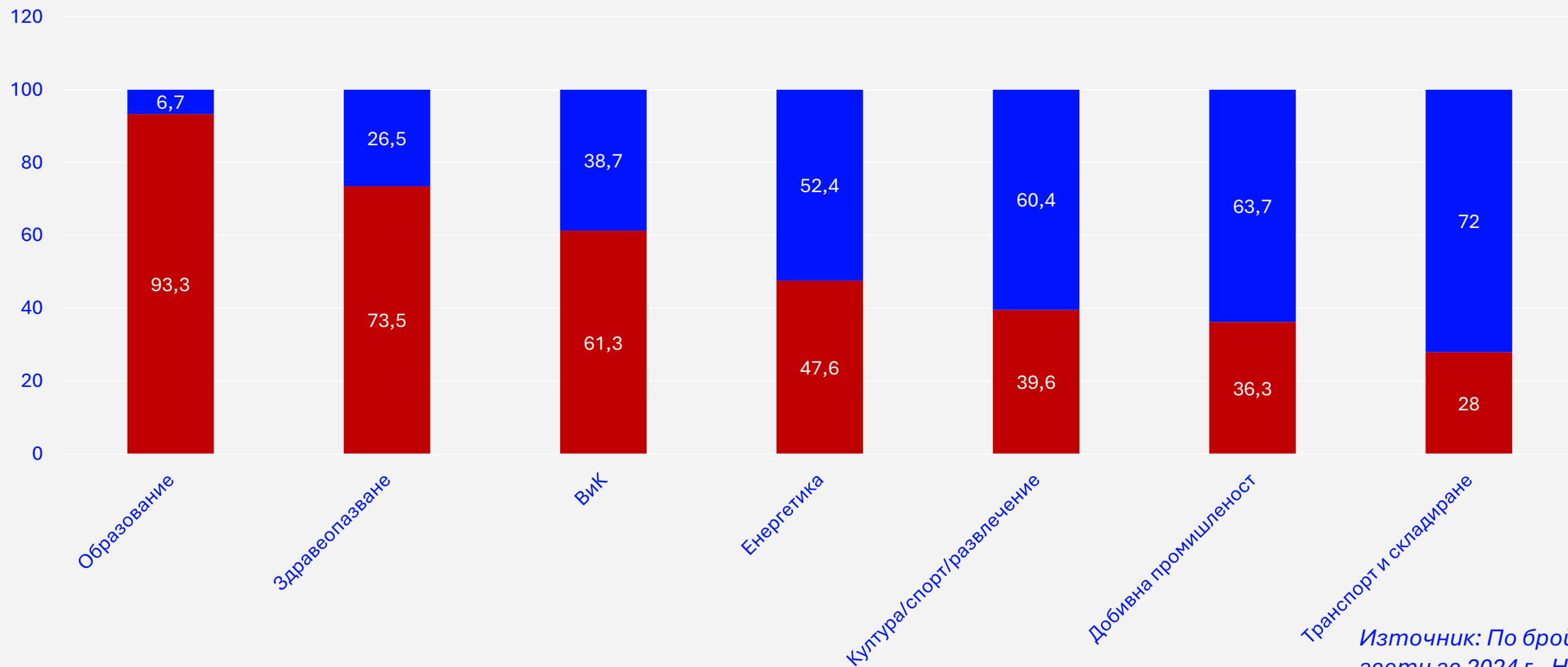
№	Публично предприятие	Персонал	Приходи (млн. EUR)	Печалба / Загуба (млн. EUR)	Марж на печалбата (%)
1	ДП НКЖИ	10 437	195.15	-137.86	-70.65%
2	Български пощи ЕАД	6 623	158.32	+0.43	+0.27%
3	Холдинг БДЖ ЕАД (консолидирано)	7 369	242.48	- 6.89	-2.84%
4	Мини Марица-изток ЕАД	6 548	195.15	-137.86	- 70.65%
5	БДЖ – Пътнически превози ЕООД	5 197	193.20	-4.02	-2.08%
6	ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД	2 261	674.94	-51.45	-7.62%
7	Национална електрическа компания ЕАД	1938	1 086.3	+71.1	+6.55%
8	ДП РАО	1 012	52.38	+0.03	+0.06%
9	Булгартрансгаз ЕАД	957	552.55	+156.90	+28.40%
10	ДП Пристанищна инфраструктура	373	265.12	+16.06	+6.06%

Източник: АППК

Как работят държавните предприятия

- В края на 2024 г. в България има **266 държавни предприятия**:
 - търговски дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала или в които държавата по друг начин упражнява доминиращо влияние;
 - дъщерни дружества на търговските дружества и държавните предприятия, ако чрез тях държавата контролира повече от 50 на сто от дяловете/акциите с право на глас
 - 69/266 бр. или **26% от държавните предприятия работят на загуба**

В кои сектори държавата участва най-много?

Източник: По брой заети за 2024 г., НСИ

Дискусия:

1. Държавните предприятия – стратегически актив или проблем?
2. Как държавата да бъде честен арбитър, когато самата тя участва на пазара?
3. Как да се защитят потребителите, без да се наказва бизнесът?

Панел 3

Свободният пазар срещу социалната сигурност:
Къде е балансът?

Преразпределението в България

Какво е преразпределение?

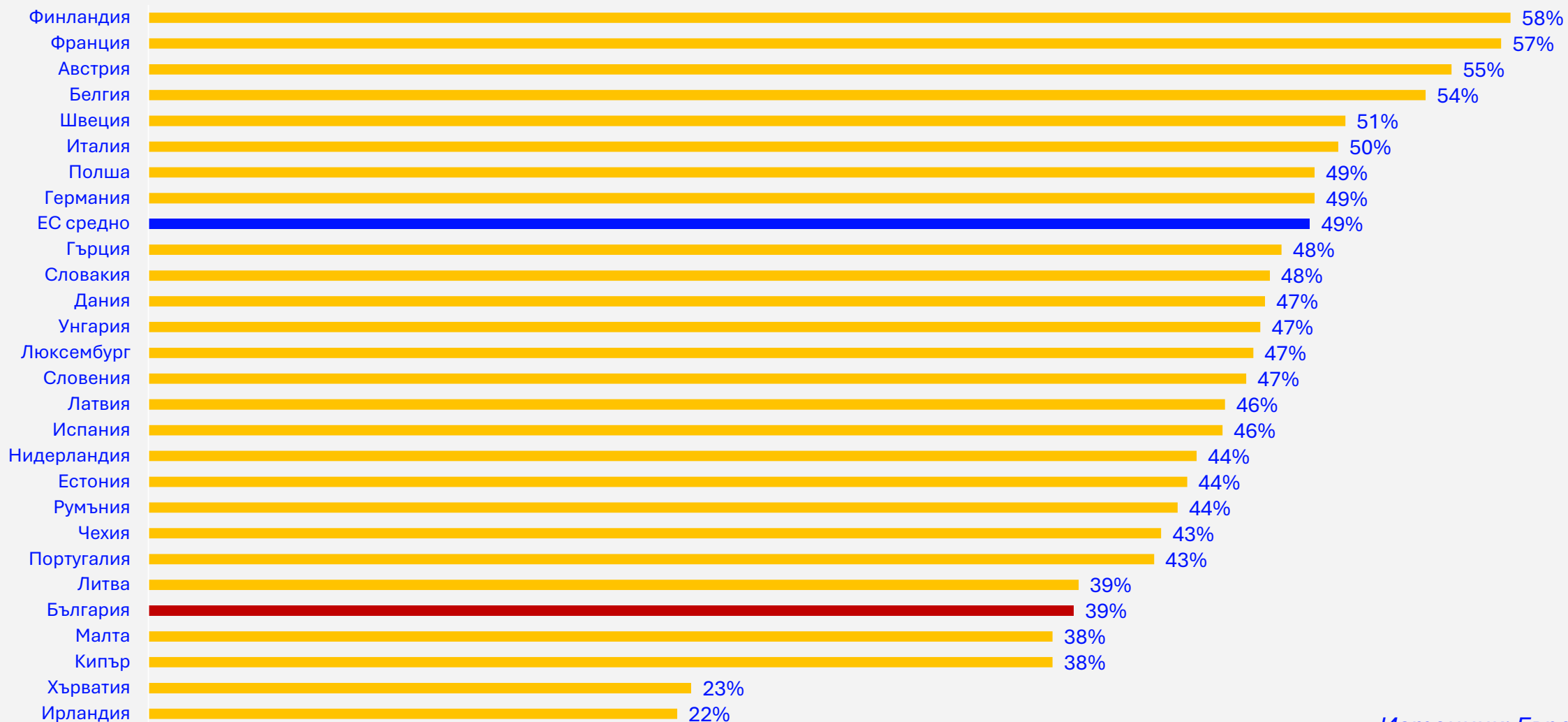
Делът от БВП, който минава през държавата като данъци, осигуровки и отива за разходи, социални плащания, услуги

България – ключови числа (2024)

- 44% от БВП – разходи на държавата (*ESA / Eurostat методология*)
- 38.5% от БВП – преразпределение през държавния бюджет (касово)
- За сравнение: средно ЕС $\approx$ 49%

Източник: МФ, НСИ

Спрямо други страни в ЕС

Източник: Евростат

Нетен доход

Нетен доход – как се формира:

Нетен доход = Брутна заплата – (осигуровки на работника) – (подоходен данък).
Подоходен данък: 10% върху годишната/месечната данъчна основа.

Осигуровки общо (работник + работодател): ~32.70%–33.40% от брутното възнаграждение

- Разпределени:
- работодател: **18.92%–19.62%**
- работник: **13.78%**

Източник: МФ, НСИ

Каква е цента на труда?

Държава	Средни часови разходи за работодател (€)	Данъци върху брутното заплащане (общо %)	Платени от служителя (% от брутно)
България	10,6 €	33,40%	17,78%
Румъния	12,5 €	37,25%	35,00%
Полша	~18-20 €	~33-35%	13,71%
Германия	~38-40 €	~39-40%	~20%
Нидерландия	~42-45 €	~45-50%	27,65%
Швеция	~38-40 €	~38%	7,00%
Франция	~42-45 €	~65%	~22-23%

Източник: Eurostat Labour Cost Statistics 2024, OECD Taxing Wages 2024

Данъчни ставки в ЕС

България е в ниския данъчен край на ЕС по подоходен и корпоративен данък, но при ДДС и осигуровки е по-нагоре.

Държава	Тор PIT (подоходен)	CIT (корпоративен)	VAT (ДДС)
България	10%	10%	20%
Румъния	10%	16%	19%
Полша	32%	19%	23%
Германия	45%	29.9%	19%
Нидерландия	49.5%	25.8%	21%
Швеция	52.3%	20.6%	25%
Франция	55.4%	25%	20%

Източник: Tax Foundation

За какво харчи държавата

Перо	България	ЕС
Социална защита (пенсии, помощи)	13.8%	19.3%
Здравеопазване	5.5%	7.2%
Образование	4.1%	4.7%
Икономически дейности (инфра, транспорт, субсидии)	5.7%	5.8%
Обществен ред и сигурност	2.6%	1.7%
Отбрана	1.5%	1.3%
Общи държавни услуги	3.2%	5.9%
Околна среда	0.7%	0.8%
Жилища и комунални услуги	1.0%	1.2%
Култура, спорт, религия	0.8%	1.2%

България харчи значително по-малко за социална защита и здраве, отколкото ЕС. Това води до по-слаб социален буфер и повече доплащания.

Разходите ни за сигурност са над средното, което измества ресурс от социални и човешки инвестиции.

Инфраструктурата е на нивото на ЕС, но не компенсира недостига в образование и здраве.

Източник: OECD, 2024 г.

Реалната добавена стойност от МСП

Показател	България	ЕС средно
Дял от заетостта, създадена от МСБ	75.4%	65.1%
Дял от добавената стойност, създадена от МСБ	65.6%	53.6%

- Българската икономика е **силно зависима от МСП** – повече отколкото средно в ЕС.
- МСП **носят основната заетост и по-голямата част от добавената стойност**, но предимно чрез **обем и ниски разходи**, не чрез висока производителност или технологии.
- МСП са гръбнакът на икономиката, но не и двигателят на производителността

Източник: Евростат

Дискусия:

1. Как да стимулираме предприемачеството и бизнеса, без да създадем дестабилизиращо неравенство?
2. Как здравеопазването и образованието да могат да осигурят равен старт?
3. Трябва ли да се промени данъчната система и процентът на преразпределение?

Панел 4

Времето като най-скъп ресурс за бизнеса

Къде бизнесът губи най-много време ?

1. Регулаторно съответствие и проверки

По резултати от Световната банка средният дял време на висшия мениджмънт за регулаторни изисквания е 7.1%.

- 37.8% от фирмите са били посетени или са били длъжни да се срещнат с данъчни служители
- Къде изтича времето реално: отчети/декларации, проверки, комуникация с администрации, доуточнявания и документооборот.

2. Разрешителни и лицензи (особено строителни)

- 41.5 дни средно за строително-свързано разрешително
- 15.9 дни за оперативен лиценз

Източник: Enterprise surveys 2025

Къде бизнесът губи най-много време ?

3. Присъединяване към услуги и инфраструктура (ток/вода)

- ~68.6 дни за електрозахранване (след подаване).
- ~33.9 дни за водна връзка.

4. Тежест на регулациите и процедурите

66% от респондентите казват, че регулацията е пречка за дългосрочни инвестиционни решения (2024).

Това е индиректна, но силна мярка: когато правилата са възпиращи, времето отива в правни консултации, съгласувания и избягване на риск, вместо в растеж.

5. Забавени плащания от публичния сектор

6. Съдилища/спорове/несъстоятелност

Източник: Световна банка

Дискусия:

1. Къде бизнесът губи най-много време ?
2. Как изглежда „администрация в услуга на бизнеса“ на практика?
3. Как администрацията може да е в по-голяма помощ на бизнеса?